

Oljuvinnu og fiskivinnu kunna liva líð um líð:

Men neyðugt við teim strangastu umhvørviskrøvum

-Tað má vera tann avgjörda fortreytin fyri eina fiskivinnutjóð, at tað verða sett so strong teknisk krøv til umhvørvið, sum vvirhovur gjørligt og at einki órudd sleppur at liggja eftir. Tá hetta er uppfyllt eiga fiskivinna og oljuvinna at kunna liva síð um síð.

JAN MUTTER

Sum partur av fyrireikingunum til 1. útbjóðing til oljuleiting á forøyska landgrunninum hevur Oljumalastýrið skipað fyri fundum í seinastum saman við umboðum fyri fiskivinnuna, umhvørvisteløg og eisini aðra vinnu. Á hesum fundum hava umboð fyri Oljumalastýrið greitt frá gongdini í arbeiðinum uppa at gera uppskot at leggja fyri tingið fyri 1. útbjóðing. Eisini hava umboð fyri vinnuna og áhugafeløg annars havt møguleikan at seta spurningar. Endamálið við hesum kunningartundum er at kunna fara undir eina nýggja vinnu sum oljuvinnu samtíðis sum aðrar vinnur og áhugafeløg verða væl kunnað um gongdina og somuleiðis hava møguleika at gera smár viðmerkingar.

Oljumalastýrið helt kunningartund fyri fiskivinnuna seinast í september. Umframt umboð fyri fiskivinnuteløg verða eisini umboð fyri Forøya Umhvørvisverndartelag og Forøya Fuglatróðartelag við. Fiskimalastýrið hevði eisini sett ein boik til at finna út av, hvørji arin oljuvinnan kann fáa á fiskiskapin og á umhvørvið. Í tei boikinum hava síðir fyri Oljumalastýrið Anni á Haadd og Alex Buvik og fyri fiskivinnu og umhvørvi Jens Helgi Tottum, Jakup Pauli Joensen og Hjalti í Jakupsstovu.

Nu ta útbjóðingarlógin verða lögð fyri tingið skal tað eisini í viðmerkingunum verða greitt frá, hvørjar avleiðingar oljuleiting kann hugsast at hava fyri fiskiskap og umhvørvið. Eyðun Elttor, landsstýrismaður var við á fundinum á Hafnia. Hann sigur við Sosialin, at her var talan um ein sera positiv fund. Í Oljumalastýrinum leggja tey stóran dent á at tryggja, at fiskivinnuteløg og umhvørvistelagsskapir hava møguleika at gera teirra sjonarmið galandi í sambandi við komandi útbjóðingina.

Sum landsstýrismaður í umhvørvismálum haldi eg somuleiðis, at umhvørvið (í breiðari merking) verður betri tryggjað, um fleiri sjonarmið koma til orðanna, aðrenn treytirnar fyri

oljuleiting verða endaliga tvevnaðar. Haraftrat er tað av stórum týdningi, at fiskimenn fáa upplýsingar um, hvat oljuleiting kann merkja fyri teirra vinnuveg. (Hvørji óki verða boðin út, verður tað loyvt at fiska í hesum økjum, hvussu leingi varir ein leitboring o.sfr.)

Eyðun Elttor sigur viðari, at ein sjálvandi kann siga, at sjálv útbjóðingin hevur ongi arin á umhvørvið, tí leitboring loyvi standa ikki einsamall. Tá felogin við leitboring loyvi standa ikki einsamall. Tá felogin við leitboring loyvi standa ikki einsamall. Tá felogin við leitboring loyvi standa ikki einsamall.

Landsstýrismaður sigur, at eftir lógin um kolvetnisvirkssemi kann eisini verða kravt, at gjörda verða serligar umhvørviskanningar í sambandi við at farið verður undir leitboringar ol, so í veurleikanum treytirnar, ið settar verða í sambandi við sjálva útbjóðingina, bara tær fyrstu í eini røð. - Tað er samlaða regluverkið, ið skal tryggja, at neyðug fyrirnir verða sýnd umhvørvi og fiskiskapi. Eg ætli mær sum landsstýrismaður í olju- og umhvørvismálum at gera mitt til, at oljuvinna á forøyska landgrunninum ikki gongur út yvir fiskivinnuna ella umhvørvið sigur Eyðun Elttor.

Fer ikki at órogyva nógv

Vit tosaðu eisini við Hjalti í Jakupsstovu, stjóra á Fiskirannsóknarstovuni eftir fundin. Hann sær ikki teir stóru vandarnar fyri fiskivinnuna, nú ein oljuleiting byrjar og visir á, at tað í sjálfari kanningartíðini í fyrstu útbjóðing verður ikki serliga nógv kapping um óki. Tað verða nakrir fírr flótandi borpallar, sum so hava eitt ávíst trygdaróki rúndan um seg. Hesir pallar fara ikki at órogyva fiskiskapin tað nógvu sæð út frá teimum økjum man hevur valt út.

Tað veldst sjálvandi um, á hvussu grunnum vatni teir fara at bora. Basalið gongur út á 500 metrar, og helst verða tað har frá og út á

djupri vatni, at tað verður borað. Ljtil fiskiskapur er ytri enn 500 metrar.

Hvat viðvikur seismikkunum og hvat hann kann stygga av fiskinum hava vit ikki nógv neyvar upplýsingar, men síðani Váktar- og Bjargingartenastan for undir at bóða frá yvir telefon hevur hetta hjálpt nógv.

Um fundin annars sigur Hjalti í Jakupsstovu, at har var einki rumbul ella ónoð og heldur eingir nergangandi spurningar. Onkur av luttakarunum helt tvørturmoði fyri, at vit óll ynskja at siggia olju, og so mugu vit bara lera at liva við henni, tá hon kemur.

Á fundinum fingur umboðini fyri fiskivinnuna ikki heilt neyvt at vita, hvørji óki verða boðin út, men kortini fingur tey so mikið at vita, at tey hava eina hómig av, hvar oljufeløg fara at bora eftir olju frá byrjan.

Teir skipabolkar, sum fiska á økjum, har tað fer at verða borað, eru garnaskipini eftir svartkalva, djúpvatnstrolararnir og í ein vissan mun partrolararnir og so linuskipini eitt sindur, men tað er ikki nógv visir Hjalti í Jakupsstovu á.

-Hvur tú ein passivar reidiskap, so nýtist hann ikki at setast just har, oljupallarnir fara at seta á. Tað hevur so heldur ikki so nógv upp seg at tova rúndan um ein slíkan pall. Talan er um ein ring uppá 1000 metrar í diameter. Um vinnan og oljufólk tosa saman so haldi eg ikki, at har verður nakar størvegis trupulleiki. Tað er

so alt treytað av, at allar umhvørvislógin og eftirlit verða fylgd.

Ikki brúka havið til køst

Her er tað m.a. av alstórum týdningi, at ein nýggj vinna sum oljuvinnan ikki nýtir havið sum køst, nakað sum man tíanverri oftani er vitni til frá øðrum skipum. Oljuror og líknandi má alt í land eftir nýtslu og einki má verða slept á botn.

Á fundinum kom fram, hvørji ork eitt nu Heilsumfrøðiliga Starvsstovan heldur eitt loyvi til oljuleiting skal innihalda.

Hjalti í Jakupsstovu sigur, at tað er greitt, at vit mugu seta so strong krøv til útleiðing av dálkandi evnum sum uppá nakran máta gjørligt. -Vit vara ikki bara av umhvørvinum sjálvi, tað fer viðari. Og sum eitt land, sum livir av umhvørvinum, eiga vit at seta strangastu møguliga krøvini til umhvørvið og eisini marknaðarlíga. Loyva vit í eina löggávu viðurskiðum, sum aðrir ikki loyva, so vilja vit heilt vist fáa teir stóru umhvørvistelagsskapinar uppá nakkan, og ta virkar tað inn á fiskivinnuna, tí vit sleppa ikki av við okkara vörur.

Stjórni á Fiskirannsóknarstovuni heldur, at tað má vera tann avgjörda fortreyt-

in fyri eina fiskivinnutjóð, at tað verða sett so strong teknisk krøv til umhvørvi, sum vvirhovur gjørligt og at einki órudd sleppur at liggja eftir. Tá hetta er uppfyllt eiga fiskivinna og oljuvinna at kunna liva síð um síð. So koma onnur viðurskiðini inn í myndina, sum kunna vera bæði negativ og positiv. Eitt nu er tað kappingin um arbeiðsplassini.

Hjalti í Jakupsstovu roknar annars við, at Heilsumfrøðiliga Starvsstovan og Oljumalastýrið fara at arbeiða viðari við umhvørvispurningunum fram til útbjóðingina.

Savn til fisk og dýr

GEM-verkætlanin, sum er eitt samstarv millum oljufeløg og forøyskar mynduleikar varð sett á stovni fyri at fáa til vega tað tiltarið, sum er neyðugt fyri, at oljufeløgini kunnu koma við eina skilagóðari risikoan-

lysu t.v.s. um hvørjar vandar eru við at bora í forøyskom sjógv. Hjalti í Jakupsstovu, sum sjálvur er við í arbeiðinum hjá GEM sigur, at har eru nokur ting komin uppá pláss, men ein manglar nakað. Og tað er nokk meira okkara egna skyld. Tað er serstakliga eitt, sum hann heldur vit eiga at fáa til vega nokk so skjótt, aðrenn vit seta borin í, og tað er at gera eitt savn av fiski

Umboð fyri fiskivinnuna á fundi saman við oljufólki

Myndir Jens K Vang

og dýrum, sum somu fiskasløg, sum møguliga seinni kunna verða ávirkað av eini oljuvinnu. -Vit eiga at savna fisk og dýr í dag, sum so verða konserverað til man hevur brúk fyri at koma aftur til teirra seinni og samanbera við fisk og dýr, eftir at ein oljuvinna hevur verið í longri tíð.

So er spurningurin, um hetta er nakað, sum oljuvinnan skal gera. Forøyar ella bæði saman. Sum nu er arbeiðir GEM við umhvørvinum og ikki við livandi fiski. Hjalti í Jakupsstovu, sum sjálvur er við í stýringisbólkinum í GEM, sigur, at hetta er nakað, sum roynt verður at taka upp í GEM.

-Vit mugu byggja upp eina vitan í Forøyum umframt at man sjálvandi er neyðdur til at hava konsulentar aðrastaðni visir stjórn á Fiskirannsóknarstovuni á.

Frá fundinum á Hafnia millum umboð fyri Oljumalastýrið, fiskivinnuna og umhvørvisteløg

